

ΕΚΦΡΑΣΗ

ΔΗΗΝΩΙΑ ΕΚΔΟΣΗ
ΙΕΡΟΥ ΠΝΥΧΑΣΤΗΡΙΟΥ ΑΓΙΑΣ ΤΡΙΑΔΟΣ

ΕΚΦΡΑΣΗ

ΔΙΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ
Ι. ΗΣΥΧΑΣΤΗΡΙΟΥ ΑΓ. ΤΡΙΑΔΟΣ
ΜΕΤΟΧΙΟΥ Ι. ΜΟΝΗΣ ΜΑΧΑΙΡΑ

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ:

π. Ανδρέας Άγαθοκλέους

Τ.Θ. 42036, 6530 Λάρνακα - Κύπρος

Τηλ: 99607871, Φαξ: 22991545

www.isagiastriados.com

ΤΕΥΧΟΣ 194

ΜΑΪΟΣ - ΙΟΥΝΙΟΣ 2022

ISSN 1019-5181

ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ - ΕΚΤΥΠΩΣΗ:

Ζαφείρης Δημητρίου & Υιός Λτδ, Λάρνακα

ΥΠΕΡ ΤΩΝ ΠΑΝΤΩΝ ΕΝΩΣΕΩΣ

Αγίου Ίσαάκ του Σύρου

Κύριε, παντοδύναμε Θεέ, δέξου αυτή τήν προσφορά για όλους τούς βασιλείς, τούς ιερείς και τις αρχές για όλόκληρη τήν Καθολική Έκκλησία, ώστε να κατοικεί μέσα της ή γαλήνη και ή ειρήνη Σου, όλες τις ημέρες του κόσμου. Και άς μείνουν μακριά απ' αυτήν οι διωγμοί, οι ταραχές, οι διαμάχες, τά σχίσματα και οι διαιρέσεις, ώστε όλοι να είμαστε ένωμένοι ό ένας με τον άλλο με μία ψυχή, με καθαρή καρδιά και πλήρη αγάπη. ❖

Εικόνα έξωφύλλου: Ίησούς Χριστός ένθρονος, Μανουήλ Πανσέλινου, Πρωτάτο, 14ος αιώνας.

ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΣΗ ΣΤΟ ΘΑΝΑΤΟ ΤΟΥ ΘΑΝΑΤΟΥ

Ἦγουμενου Ἰ. Μ. Μαχαιρᾶ, Λήδρας Ἐπιφανίου

Θεός, ἡ ἐλπίδα τῆς σωτηρίας μας, παρέδωσε τόν ἑαυτόν του στό προαιώνιο σχέδιο τῆς σωτηρίας μας· ὄχι αὐτό πού ἤθελε ὁ ἴδιος, ἀλλά αὐτό πού ἐμεῖς ἐπελέξαμε, αὐτό πού ἐμεῖς καθορίσαμε. Καί τί ἦταν αὐτό τό σχέδιο; Κόπος καί πόνος, θλίψεις καί ὀδύνες, παθήματα καί θάνατος. Κι αὐτός μετά χαρᾶς παρέδωσε τόν ἑαυτόν του εἰς θάνατον, μάλιστα δέ σταυρικόν, δηλαδή τόν πιό ἀτιμωτικόν καί ἀπάνθρωπον. Προθύμως, λοιπόν, παρέδωσε τόν ἑαυτόν του καί ὑπέμεινε σταυρόν καί θάνατον, αἰσχύνης καταφρονήσας, ἀποβλέποντας στήν ἀπολύτρωση τοῦ ἀνθρωπίνου γένους τό ὁποῖο τόσον πολύ ἠγάπησεν. Καί γεύτηκε τόν θάνατον ὁ ἀθάνατος γιά νά μᾶς ἀθανάτισει, ἀνασταίνοντας τόν ἑαυτόν του ἐκ τῶν νεκρῶν. Πρωτότοκος ἐκ τῶν νεκρῶν ἀναστάς, ὁδοποιεῖ γιά τόν καθένα μας τήν πορεία πρός τόν οὐράνιο Πατέρα, δίδοντάς μας τήν ἐλπίδα τῆς σωτηρίας καί σφραγίζοντάς μας, διά τῆς ἀναστάσεώς του, τήν κατά χάριν υἰοθεσίαν, τήν βεβαίωση καί τήν ὄντολογική πραγματικότητα ὅτι εἴμαστε παιδιά κατά χάριν τοῦ οὐρανίου Πατρὸς καί μόνου ὄντως ἀγίου Θεοῦ.

Ἀπό τήν δική του πλευράν ὁ Θεὸς ἐτελείωσε, δηλαδή συ-

μπλήρωσε μέχρι τέλους, καί ἐτελειοποίησε, δηλαδή ὀλοκλήρωσε σέ ὅλα τά ἐπίπεδα καί σέ ὅλες τίς διαστάσεις, τό ἔργο του. Σ' ἐμᾶς ἀπομένει ἡ διάθεση καί ἡ προθυμία, μέ ἐμπιστοσύνη καί τελείαν παράδοση στά χέρια του, ὥστε, συνεργοῦντος τοῦ Θεοῦ, νά ἐπιτύχωμε τόν σκοπό τῆς ζωῆς μας πού δέν εἶναι ἄλλος ἀπό τήν παραμονή καί διαμονή μετά τοῦ Θεοῦ εἰς τούς αἰῶνας.

Μᾶς καλεῖ ὁ ἀναστάς Ἰησοῦς Χριστός ὁ Θεός μας στήν ἀνάσταση καί στήν σωτηρία, στήν ἀνάσταση ἐκ τῆς πτώσεως. Πρώτη πτώση ἡ ἀποστασία ἀπό τόν Θεόν, ἡ ἀθέτηση τῶν ὑποσχέσεων πού δώσαμε στό βάπτισμά μας, ἡ ἀσυγκράτητη ὀρμή πρὸς τήν ἁμαρτίαν. Τά ὑπόλοιπα εἶναι ἡ φυσιολογική πορεία τῆς ἐπιλογῆς μας. Ἡ ἀσπλαγχνία πρὸς τόν ἀδελφό μας, τόν συνάνθρωπό μας, καί ἡ μέ κάθε τρόπο ἐπιβολή μας σ' αὐτόν. Ἡ διατάραξη τῆς τάξεως πού ἔθεσε ὁ Θεός ἔχει ὡς ἀποτέλεσμα τά διάφορα ἀρνητικά γεγονότα πού μᾶς συμβαίνουν. Ἄν ὅμως ταπεινωθοῦμε ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ καί σταματήσουμε νά ἁμαρτάνουμε καί διορθώσουμε τήν ζωή μας μέ τήν μετάνοια, παραδίδοντας τόν ἑαυτόν μας καί τούς δικούς μας καί τήν ζωήν μας στά χέρια του, αὐτός εἶναι δυνατός καί ἰκανός νά μᾶς σώσει ἀπό ὅλους τούς πειρασμούς καί ὅλους τούς ὀλέθρους, μάλιστα δέ, μέσα ἀπό τά συντρίμματά μας νά μᾶς ἐπαναφέρει στήν πρώτη δόξα καί νά μᾶς χαρίσει τήν υἰοθεσίαν καί τήν χαράν, μαζί μέ ὅλους τούς θησαυρούς καί τοῦ οὐρανοῦ καί τῆς γῆς καί ἐν τῷ νῦν αἰῶνι καί ἐν τῷ μέλλοντι. Ἀμήν. ❖

Η ΔΙΚΗ ΜΑΣ ΑΝΑΣΤΑΣΗ

Αν κηρύττουμε ὅτι ὁ Χριστός ἔχει ἀναστηθεῖ, πῶς μερικοί ἀνάμεσά σας ἰσχυρίζονται ὅτι δέν ὑπάρχει ἀνάσταση νεκρῶν; Ἄν δέν ὑπάρχει ἀνάσταση νεκρῶν, τότε οὔτε ὁ Χριστός ἔχει ἀναστηθεῖ. Κι ἂν ὁ Χριστός δέν ἔχει ἀναστηθεῖ, τότε τό κήρυγμά μας εἶναι χωρίς νόημα, τό ἴδιο καί ἡ πίστη σας. Ἐπιπλέον παρουσιαζόμαστε καί ψευδομάρτυρες ἀπέναντι στό Θεό, ἀφοῦ εἶπαμε γι' αὐτόν ὅτι ἀνέστησε τό Χριστό ἐνῶ δέν τόν ἀνέστησε, ἂν βέβαια δεχτεῖ κανεῖς πῶς οἱ νεκροί δέν ἀνασταίνονται. Γιατί, ἂν οἱ νεκροί δέν ἀνασταίνονται, τότε οὔτε ὁ Χριστός ἔχει ἀναστηθεῖ. Κι ἂν ὁ Χριστός δέν ἔχει ἀναστηθεῖ, ἡ πίστη σας εἶναι χωρίς περιεχόμενο· ζεῖτε ἀκόμα μέσα στίς ἁμαρτίες σας. Πρέπει ἐπίσης νά συμπεράνει κανεῖς ὅτι καί οἱ χριστιανοί πού πέθαναν ἔχουν χαθεῖ. Ἄν ἡ χριστιανική ἐλπίδα μας περιορίζεται μόνο σ' αὐτήν τή ζωή, τότε εἴμαστε οἱ πιο ἀξιοθρήνητοι ἀπ' ὅλους τούς ἀνθρώπους.

Ἀπόστολος Παῦλος

ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΑΝΑΣΤΑΝΤΑ ΧΡΙΣΤΟ

π. Ανδρέα Άγαθοκλέους

Ὁ Πάσχα, ὡς «ἐορτὴ τῶν ἐορτῶν καὶ πανήγυρις τῶν πανηγύρεων», σίγουρα εἶναι τὸ κύριο καὶ οὐσιαστικὸ τῆς ζωῆς τοῦ σύμπαντος κόσμου. Αὐτὸ θέλουμε ὅλοι, ὅλος ὁ κόσμος «ὄρατός τε ἅπας καὶ ἀόρατος», ὅπως καὶ αὐτοὶ ἀκόμα πού δέν σέ γνωρίζουν...

Γιατί ἐδῶ βρίσκεται ἡ κατάργησις τῆς φθορᾶς καὶ τοῦ θανάτου! Ὅποιος βίωσε στὰ ἔγκατα τῆς ὑπαρξῆς του τὴ φθορά καὶ τὸ θάνατο – κάθε μορφῆς – μπορεῖ νὰ κατανοήσῃ τί σημαίνει κατάργησή τους καὶ νὰ χαρεῖ γιὰ τὸ γεγονός. Ἀλλά κι αὐτός μόνο μπορεῖ νὰ κατανοήσῃ κάπως τί πέρασες μέ τὴν κατά πρόσωπο πάλῃ μέ τὸ διάβολο πού κατεῖχε τέτοια δύναμη στὰ χέρια του.

Πῶς νὰ σ' εὐχαριστήσουμε γιὰ τὸ μεγάλο δῶρο τῆς ἀφθαρσίας πού μᾶς χάρισες; "Τί ἀνταποδώσωμε τῷ Κυρίῳ περὶ πάντων ὧν ἀνταπέδωκας ἡμῖν;».

"Ἐλα, Κύριε, καὶ στό δικό μας θάνατο καὶ ζωογόνησε τὴν ὑπαρξή μας μέ τὴν παρουσία Σου, χαρίζοντάς μας δυναμικά τὴ χάρά Σου! ❖

ΘΕΟΣ Ή ΤΥΧΗ;

Άρχ. Παύλου Έγγλεζάκη

Θμηδενισμός δέν εἶναι συμπέρασμα λογικῆς σκέψης, ἀλλά ἀποτέλεσμα ἀπόρριψης τῆς λογικῆς καί τοῦ νοήματος, καί ἀποδοχῆς τοῦ παραλόγου. Διότι, τελικά, ὁ ἄνθρωπος ἢ θά πρέπει νά ἀποδεχτεῖ τήν ὕπαρξη τοῦ Θεοῦ ἢ θά πρέπει νά ἀποδώσει τό πᾶν στήν τύχη καί τήν ἀνάγκη, δηλαδή νά δεχτεῖ ὡς ἀπόλυτο τό ἄλογο καί νά ζήσει, ἢ νά ἀρνηθεῖ νά ζήσει, τήν ὕπαρξη ὡς παράλογη.

Τό νά ἀποδώσεις στήν τύχη ἕνα σύμπαν ἡλικίας 15 δισεκατομμυρίων ἐτῶν καί ἀκτίνας 15 δισεκατομμυρίων ἐτῶν φῶτος, ἢ ἕνα ἐγκέφαλο πού περιέχει 10^{12} ἕως 10^{13} νευρῶνες πού συνδέονται ἀπό 10^{14} ἕως 10^{15} συνάψεις, ἀποτελεῖ ἔκρηξη παραλογισμοῦ, ὀφείλω νά πῶ, ἀξιοθαύμαστη (ἂν μάλιστα ληφθεῖ ὑπόψη ὅτι ἡ ζωή ἐμφανίζεται σάν μία δίνη πάνω στό μεγάλο ποταμό τῆς κοσμικῆς ἐντροπίας, πού ὀδηγεῖ στήν ὁμοιογένεια τοῦ θανάτου). Ἀληθινά, αὐτό πού ὁ ἄνθρωπος δέν μπορεῖ ν' ἀντέξει δέν εἶναι τό πολύ ψέμα, ἀλλά ἡ πολλή πραγματικότητα. ❖

ΣΙΩΠΗ ΣΤΟΝ ΚΟΣΜΟ ΤΟΥ ΑΚΑΤΑΣΧΕΤΟΥ ΛΟΓΟΥ

Σταύρου Φωτίου

Όταν έξω κυκλοφορεί λόγος ακατάσχετος για όλα, όταν τό ούτιδανό κυριαρχεί στην πληροφόρηση, όταν οί λέξεις πλαστογραφώνται, όταν οί άντωνυμίες αντικαθιστούν τά όνόματα· έσύ νά κινείσαι πρός τήν αντίθετη κατεύθυνση. Νά ανακαλύπτεις τήν άξία τής σιωπής. Όστε νά μπορείς νά άφουγκρασθεις τή φωνή τών άλλων -του Θεού και τών ανθρώπων-, πού σέ καλούν νά άπαντήσεις στην κλήση τους για άγάπη. Μέσα στή σιωπή νά κατεβεις στά βάθη του έαυτου σου, νά φωτίσεις τό έσωθέν σου σκότος και νά ζητήσεις τή χάρη του Θεού για τή μεταμόρφωσή σου. Μέσα στή σιωπή νά θυμηθεις τόν προορισμό σου, νά αναστοχασθεις τήν πορεία σου, νά κάνεις διορθωτικές κινήσεις, νά επαναπροσανατολισθεις πρός τήν άγκαλιά του Θεού. Άσκούμενος στή σιωπή, ό λόγος σου νά άποκτήσει βαρύτητα, οί λέξεις νά καθαρθούν άπό τή φθορά, και άνοξειδωτες νά εκφράσουν τήν πρωταρχική τους άθωότητα. Όστε ή άγάπη, ό έρωτας, ή φιλία· ή έργασία, ή οικονομία, ή πολιτική· ό δάσκαλος, ό λειτουργός, ό συνάδελφος, νά ήχησουν ως κλητική δοξολογία.

Και αν νομίσεις ότι κατάφερες κάτι από τά πιο πάνω, και αν νομίσεις ότι άλλοι τά καταφέρνουν λιγότερο - πολέμησε συνεχώς

αὐτὴν τὴν ἀλαζονεία, μὴν ὑποκύψεις στὸν πειρασμὸ αὐτό -, ποτέ μὴν ὑποτιμήσεις καὶ ποτέ μὴν περιφρονήσεις κανέναν. Ἐσύ νὰ θέτεις πάντες ὑπεράνω σου, νὰ ἐπιζητεῖς τὸ μέγα ἔλεος τοῦ Φιλάνθρωπου Χριστοῦ. Ἐσύ νὰ ἀγωνίζεσαι νὰ μετέχεις στὴν αἰώνια, ἀπροϋπόθετη καὶ καθολικὴ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ· πού μεταμορφώνει, ἀγλαΐζει, καὶ ἀφθαρτίζει σύμπασα τὴν κτίση. ❖

Ἡ

σιωπὴ εἶναι μία ἀπὸ τίς μυστικὲς πηγές τῆς ἀνθρώπινης ὑπαρξης· χωρὶς σιωπὴ δὲν εἶμαστε γνήσια ἀνθρώπινοι.

Μητροπ. Κάλιστος Ware

Ὁ

ἄνθρωπος εἶναι αὐτὸ πού κάνει τὴν ὥρα τῆς σιωπῆς του

Friedrich von Hugel

ΤΟ ΨΕΜΜΑ ΤΟΥ ΘΑΝΑΤΟΥ

Μητροπολίτη Ἀντωνίου τοῦ Σουρόζ

Ο πατέρας μου ἦταν ἓνας ντροπαλός ἄνθρωπος. Μιλοῦσε λίγο, καί ἔτσι μιλούσαμε λίγο καί μεταξύ μας. Ἀνήμερα τό Πάσχα αισθάνθηκε λίγο ἀδιάθετος καί ξάπλωσε. Κάθισα κοντά του καί γιά πρώτη φορά στή ζωή μας μιλήσαμε τελείως ἀνοιχτά. Δέν ἦταν τόσο τά λόγια μας πού ἦταν σημαντικά. Ἦταν ἓνα ἀνοιγμα τοῦ μυαλοῦ καί τῆς καρδιάς. Οἱ πόρτες ἀνοιξαν. Ἡ σιωπή ἦταν τόσο ἀνοιχτή καί βαθιά ὅσο καί οἱ λέξεις.

Κατόπιν ἔπρεπε νά φύγω. Χαιρέτησα ὅλους ὅσους ἦταν στό δωμάτιο, ἀλλά ὄχι αὐτόν, ἐπειδή αισθάνθηκα πώς, ἔχοντας συναντηθεῖ μέ τόν τρόπο πού εἶχαμε συναντηθεῖ, δέν ἦταν δυνατό νά ἀποχωριστεῖ ὁ ἓνας τόν ἄλλο. Δέν ὑπῆρξε χαιρετισμός. Δέν ὑπῆρξε κἄν ἓνα «εἰς τό ἐπανιδεῖν», ἐπειδή εἶχαμε συναντηθεῖ, καί αὐτό ἦταν γιά πάντα.

Πέθανε τήν ἴδια νύχτα. Θυμᾶμαι, ὅταν ἐπέστρεψα ἀπό τό νοσοκομεῖο ὅπου ἐργαζόμουν καί μοῦ εἶπαν πώς εἶχε πεθάνει, προχώρησα στό δωμάτιό του καί ἔκλεισα τήν πόρτα πίσω μου. Αὐτό πού ἀντλήφθηκα ἀπό τήν πρώτη στιγμή ἦταν ἡ ποιότητα καί τό βάθος τῆς σιωπῆς, ἡ ὁποία κατά κανένα τρόπο δέν ἦταν μία ἀπουσία θορύβου, ἀλλά «μία σιωπή πού ἦταν παρουσία». Ἐπιασα μάλιστα τόν ἑαυτό μου νά λέει: «καί οἱ

άνθρωποι τολμοῦν νά λένε ὅτι ὑπάρχει ὁ θάνατος. Τί ψέμα!».

Αὐτό ἴσως ἐξηγεῖ τό γιατί ἡ στάση μου ἀπέναντι στό θάνατο εἶναι τόσο μονόπλευρη: ἐπειδή βλέπω τή δόξα του καί ὄχι μόνο τόν πόνο καί τήν ἀπώλεια. Ἡ ἐμπειρία μου ἀναφέρεται στόν ξαφνικό θάνατο, στόν ἀπροσδόκητο θάνατο, στό θάνατο πού ἔρχεται σάν «κλέφτης ἐν νυκτί». Ἄν τέτοιες ἐμπειρίες βρεθοῦν μπροστά σας, θά καταλάβετε ἴσως τό γιατί κάποιος μπορεῖ ἀκόμη καί νά χαίρεται, ὅταν ἡ καρδιά του βρίσκεται σέ ἔντονο πόνο καί ἀγωνία, καί τό πῶς -σ' αὐτό θά ἐπιστρέψουμε ἀργότερα- μποροῦμε νά ἀναφωνήσουμε στήν ἐξόδια ἀκολουθία μας: «Μακαρία ἡ ὁδός, ἧ πορεύει σήμερον, ὅτι ἠτοιμάσθη σοι τόπος ἀναπαύσεως». Γι' αὐτό καί χρησιμοποιοῦμε τά λό-

για ενός ψαλμοῦ ἀπό τήν ἴδια ἀκολουθία, ὡσάν ὁ κεκοιμημένος, στρεφόμενος πρὸς ἐμᾶς, νά μᾶς ἔλεγε: «Ζήσεται ἡ ψυχὴ μου καὶ αἰνέσει Σε».

Πολύ συχνότερα, ὅμως, ἀντὶ γιὰ ἕναν ξαφνικό θάνατο, ἀντιμετωπίζουμε μία μακρόχρονη ἢ ὀλιγόχρονη ἀρρώστια, ἢ γηρατειά, πού σταδιακά μᾶς φέρνουν εἴτε στὸν τάφο, εἴτε στὴν ἐλευθερία μας, ἀνάλογα ἀπὸ ποιά πλευρά θά τό δεῖ κανεῖς. Αὐτὴ εἶναι ἡ ὑπέρτατη συνάντηση πού λαχταρᾷ ὁ καθένας μας, συνειδητά ἢ ἀσυνείδητα, καὶ γιὰ τὴν ὁποία ἀγωνίζεται σέ ὅλη τὴν ἐπίγεια ζωὴ του, πού εἶναι ἡ πρόσωπο μέ πρόσωπο συνάντησή μας μέ τὸν ζῶντα Θεό, μέ τὴν Αἰώνια Ζωὴ καὶ ἡ κοινωνία μαζί Του. Αὐτὴ ἡ περίοδος τῆς ἀρρώστιας, ἢ τῶν προϊόντων γηρατειῶν, πρέπει νά ἀντιμετωπισθεῖ καὶ νά κατανοηθεῖ δημιουργικά καὶ χρήσιμα. ❖

Ὅταν δώσεις χῶρο στὸν ἄλλο μέ τὴ συμπεριφορὰ σου, δίδεις χῶρο στὸν ἑαυτό σου. Ὅταν διώχνεις, ἀντιπαθεῖς ἢ μισεῖς τὸν ἄλλο, μισεῖς τὸν ἑαυτό σου. Καὶ ἐάν τώρα δέν τό καταλαβαίνεις, θά ἔλθει καιρὸς πού θά τό καταλάβεις.

Ἀρχιμ. Βασίλειος Ἰβηρίτης

Η ΑΡΕΤΗ ΠΟΥ ΣΟΥ ΤΑΙΡΙΑΖΕΙ

Από τό Γεροντικό

Γ

νας νέος μοναχός συμβουλευθήκε τόν Ἀββᾶ Νισθερώ:

-Ποιά ἀρετή νά ἐξασκήσω περισσότερο, Πάτερ, γιά νά σωθῶ;

-Ὅποια σοῦ ταιριάζει καλύτερα, τοῦ ἀποκρίθηκε ὁ σοφός Γέροντας.

Ὁ ἀδελφός τόν κοίταξε μέ ἀπορία.

Τότε ὁ Ἀββᾶς ἐξήγησε: Ἡ Ἁγία Γραφή μᾶς πληροφορεῖ πῶς ὁ Ἀβραάμ ἦταν φιλόξενος κι ὁ Θεός τόν σκέπαζε. Ὁ Δαβίδ ἀγαποῦσε τήν ταπεινοσύνη κι ὁ Θεός ἔδειξε σ' αὐτόν τήν προτίμησή του. Διάλεξε, λοιπόν, κι ἐσύ τήν ἀρετή πού ἐπιθυμεῖ ἡ ψυχή σου καί πού νοιώθεις πῶς εἶσαι κατάλληλος γι' αὐτήν. Ὑστερα ἐργάσου την μέ ὅλη σου τήν προθυμία καί θά σωθεῖς. ❖

ΠΕΠΤΩΚΥΙΑ ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΟΤΗΤΑ

π. *Ἡλία Κουτραφούρη*

Χρειάζεται νά κατανοήσουμε ὅτι ἡ διαστρεβλωμένη εἰκόνα τοῦ Θεοῦ ὡς τιμωροῦ ἀποτελεῖ τό βασικό χαρακτηριστικό τῆς ὀρμέμφυτης θρησκευτικότητος καί βρίσκεται βαθιά ριζωμένη στήν πεπτωκυῖα ἀνθρώπινη φύση. Ἡ βιβλική διήγηση τῆς πτώσεως τῶν πρωτοπλάστων ξετυλίγει παραστατικά τήν διαστροφή πού ἔλαβε χώρα ἀρχετυπικά στήν πανανθρώπινη συνείδηση μέ τήν δαιμονική διαβολή κατά τοῦ Θεοῦ.

Ἡ δαιμονική συκοφαντία παρουσίασε τό Θεό φθονερό, ὕπουλο καί ἀνασφαλή δυνάστη, ἀκύρωσε τήν προσωπική ἐμπειρική κοινωνία μαζί Του καί παρενέβαλε τό στρεβλό κάτοπτρο τῆς ἀνθρώπινης ἐνοχικῆς φαντασίας, πάνω στό ὁποῖο τό ἰλαρό πρόσωπο τοῦ Θεοῦ πατέρα διαθλάται πλέον σέ ἀποτρό-

παιο καί ἡ στοργική φωνή Του «Ἄδάμ, ποῦ εἶ» ἤχει ὡς τιμωρητική ἀπειλή.

Ὁ θεός πού προβάλλει ἡ ἀνθρώπινη φαντασία εἶναι ἕνας παραχαραγμένος θεός, ἕνας θεός «ἐχθραίνων» ἀπέναντι στόν ὁποῖο ὡς τεῖχος προστασίας ἐγείρεται τό «μεσότοιχον» τῆς θρησκείας, γιά τήν ἐξιλέωσή του καί τήν ἀπόσπαση τῆς εὐνοίας καί συμμαχίας του. Τό θρησκευτικό μεσότοιχον κρατᾶ σέ ἀπόσταση ἀσφαλείας τόν ἄνθρωπο ἀπό τόν ὀργισμένο καί ἀπειλητικό θεό καί διαχειρίζεται τό μεταξύ τους «δοῦναι καί λαβεῖν» μέσω τοῦ νομικισμοῦ του. Χωρίς, πάντως, τό εἶδωλο τοῦ τιμωροῦ θεοῦ δέν μπορεῖ νά ὑπάρξει.

ἽΟλα αὐτά, βέβαια, τά συνέτριψε ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός «ἐν τῇ σαρκί αὐτοῦ», γκρέμισε «τό μεσότοιχον τοῦ φραγμοῦ» καί μᾶς προσήγαγε στήν ἀγκαλιά τοῦ στοργικοῦ Θεοῦ Πατέρα, ἐλευθερώνοντάς μας «ἐκ τῆς κατάρας τοῦ νόμου τῷ τιμίῳ Αὐτοῦ αἵματι». ❖

ταν ἔλθει τό Ἅγιο Πνεῦμα στήν ψυχή, κάνει φυσικῶς τόν ἄνθρωπο συγγενή μέ τό Θεό σέ τέτοιο σημεῖο, πού ἡ ψυχή φωνάζει μέ μεγάλη κι ἀναμφίβολη βεβαιότητα πρὸς τόν Κύριο: Πατέρα!

Ἅγιος Σωφρόνιος τοῦ Essex

ΗΕΛΤΕΗΙ

(άποσπάσματα)

Τάκη Παπατσώνη

Πεντηκοστή λέγαμε, καί καλά καλά
δέν ξέραμε τί σήμαινε. Μιά διπλογοιρτή μέσα στις άλλες,
πού γονατίζει ὅλος ὁ κόσμος. Μᾶς ἐλεινολογοῦσαν τὰ Στοιχειά
γιά τήν ἀγραμματοσύνη μας κι ἐμεῖς δέν τό νιώθαμε.
«Καθώς ὁ γέρο – Ἀγχίσης, σάν εἶχε πέσει πιά ἡ περήφανη ἡ Τροία,
πλέοντας τή Μεσόγειο, ἄκουγε ἀπ’ τὰ βουνά τοῦ νησιοῦ
κάτι νά τοῦ σφυρᾶνε οἱ Ἄνεμοι, κι ἀρωτᾶ: - Τί λένε;
ἀκούω τέτ...τέτ... καί δέν καταλαβαίνω. Λένε, ΤΕΘΝΗΚΕ,
τοῦ ἀποκρίνεται ὁ Τιμονιέρης, – θρηνοῦν, θαρρῶ, τόν Ἄδωνη,
πού πέθανε, κι ἔρωτα δέν ἐγεύθηκε». Τό ἴδιο κι ἐμεῖς
δέν ξέραμε, πώς κάπου τριγύρω ἐδῶ, κατά τήν Πεντηκοστή
στέκεται ἡ πιό κρίσιμη Στιγμή στό χρόνο τοῦ Συστήματος.

... Μάθαμε πώς ξαναπυρῶσαν τό καμίνι
ἐφταπλάσια γιά μᾶς καί πώς διαδέχτηκε τήν ἀνθρώπινη
σκληροκαρδία, ὄχι ὁ Χαλδαῖος, ἀλλά ἕνας Τύραννος
ὅλο στοργή, ὁ ἴδιος ὁ Κύριος, μέ τὰ φτερά τῶν ἀνέμων,
ὁ ἴδιος πού δρόσισε πάλαι ποτέ τούς φλογισμένους
Παῖδες του, κι ἔκανε τήν πυρά τριαντάφυλλα,
Θεός φτερωτός μέ τή φερέτρα του, πού πράττει
τά θαυμάσια μόνος, ὁ ἴδιος τίς σημαδεύει, κι ὁ ἴδιος τίς γιατρεύει
τίς λαβωματιές τῆς καρδιάς, ὁ ἴδιος τίς ἀνοίγει, κόκκινα λουλούδια.